

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	08.06.20	27/20

Behandling av saken:

Saksnr.: 27/20
Utvalg: Kontrollutvalget
Kommunestyret

Møtedato:
08.06.20

Forvaltningsrevisjon i REN Røros AS

Saksdokumenter:

- Rapport av 29.05.20 (vedlagt)

Bakgrunn:

Kontrollutvalget i Røros kommune bestilte en forvaltningsrevisjon av Ren Røros AS den 17. mars 2020. Bakgrunn for bestillingen er at formannskapet i Røros kommune fattet følgende vedtak i sak om orientering om Ren Røros:
Røros kommunes formannskap ber om at styret i Ren Røros AS umiddelbart innkaller til en ekstraordinær generalforsamling i selskapet. Det bes om at følgende sak tas opp: Gjennomføring av forvaltningsrevisjon i Ren Røros AS, eierne blir enige om hvem de ønsker skal gjennomføre denne. Videre bes det om at resultatene av forvaltningsrevisjonen presenteres for eierne i et eiermøte minimum 3 uker før selskapets ordinære generalforsamling.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Røros kontrollutvalg bestiller forvaltningsrevisjon i Ren Røros AS. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en prosjektbeskrivelse som behandles i kontrollutvalgsmøte 31. mars 2020.
2. Kontrollutvalget ønsker at selskapets aksjonærer skal få mulighet til å gi innspill til prosjektbeskrivelsen. Den foreløpige prosjektbeskrivelsen legges ut på Kontrollutvalg Fjell sin hjemmeside så snart den foreligger.

Bakgrunn:

Forvaltningsrevisjonen har bakgrunn i en konflikt i styret som førte til at fire styremedlemmer fratrådte i begynnelsen av mars 2020. Konflikten omtales nærmere i rapportens kapittel 4.4.1.

Problemstillinger:

I problemstillingene er innspillene fra aksjonærene innarbeidet. Detaljer fra innspillene kommer ikke fram i problemstillingene, men vil bli innarbeidet i besvarelsene. Følgende problemstillinger besvares i forvaltningsrevisjonen.

1. Utøver Røros kommune sitt eierskap i Ren Røros i tråd med normer for god eierstyring? eksempelvis
 - Bruk av valgkomite
 - Sammensetning av styret
 - Opplæring i styrearbeid
 - Habilitetsvurderinger
 - Godtgjørelser av styreverv
 - Eiermøter

MØTEBOK

2. Forvalter styret i Ren Røros AS selskapet i tråd med utvalgte krav i aksjeloven, eiersignaler og egne vedtekter?
 - 2.1 Styrets arbeidsprosesser
 - 2.2 Styrets strategiarbeid
 - 2.3 Styrets økonomiforvaltning
 - 2.4 Styrets tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet for øvrig

Avgrensninger:

Forvaltningsrevisjonen omfatter Ren Røros AS sin styring av datterselskapene, men ikke selve driften i disse selskapene. Det betyr at forvaltningsrevisjonen omfatter saker og protokoller til generalforsamlingen i disse datterselskapene, altså den rollen styret i Ren Røros AS utøver som eier av datterselskapene.

Forvaltningsrevisjonen avgrenses til ikke å omfatte forretningsmessige forhold som for eksempel å vurdere om vekststrategien er riktig eller om selskapet skal betale ut bytte eller ikke. Forvaltningsrevisjonen omfatter derimot en kontroll med om lover, vedtekter og styringssignaler er fulgt.

I tillegg har revisor valgt å ta inn en problemstilling knyttet til kommunen som eier og dette er strengt tatt en eierskapskontroll. Problemstillingen begrenser seg til forhold som handler om styret i selskapet og forhold tilknyttet eierstyringen.

Henvendelser til kontrollutvalget:

Det kom flere innspill til kontrollutvalgets vedtatte prosjektplan i fra selskapets aksjonærer. Disse ble oversendt revisor og hensyntatt i videre arbeid med rapporten.

Høringsuttalelser:

En foreløpig rapport ble sendt på høring til ordfører i Røros kommune og styreleder i Ren Røros AS 19.05.2020.

Høringssvarene følger som vedlegg i rapporten.

Revisors konklusjon:

Problemstillingene det konkluderes på er:

Utøver Røros kommune sitt eierskap i Ren Røros i tråd med normer for god eierstyring?

Revisor vurderer at Røros kommune i det store og hele utøver sitt eierskap i tråd med normer for god eierstyring, men har forbedringspotensial på flere punkter. Revisor registrerer at det er gjort et grundig arbeid med eierpolitikken som legger et godt grunnlag for eierstyringen framover. Revisor har utarbeidet en rekke anbefalinger til eier.

Forvalter styret i Ren Røros AS selskapet i tråd med følgende krav i aksjeloven, eiersignaler og egne vedtekter?

Styrets arbeidsprosesser

Revisor konkluderer med at styrearbeidet i Ren Røros AS er lite profesjonelt. Dette begrunnes med at styret ikke har en systematisk oversikt over hvilke saker de kan og skal behandle eller hvilken informasjon de trenger for å følge opp sitt ansvar i forhold til aksjeloven, vedtekter og egne bestemmelser. Protokollføringen i selskapet gir ikke

MØTEBOK

tydelige vedtak, noe som kan spores tilbake til innholdet i protokollene, prosessen omkring vedtaksformulering og prosessen omkring godkjenning av protokollene. Styret er lite bevisst på å ivareta sin eierrolle overfor datterselskapene, samt å sikre god forankring for sitt eget arbeid hos eierne.

Strategiarbeidet

Revisor konkluderer med at styret har blitt sent involvert i strategiarbeidet og dermed ikke har fått anledning til å gi rammer og føringer for strategiarbeidet. Styret har i stor grad fått presentert ambisjonen i stedet for å være med å bestemme den. Det gjør at strategien er dårlig forankret i styret, at styret er lite informert om gangen i strategiprosessen og hva som kommer ut av den.

Økonomiforvaltning

Revisor konkluderer med at styret får jevnlig økonomirapportering, men at rapportene er lite sammenlignbare over tid. I noen sammenhenger rapporteres det i forhold til forrige år, mens det andre ganger rapporteres i forhold til årets budsjett. Det beregnes budsjettavvik kun på konsernnivå og budsjettavvik behandles ikke. Dette handler ikke om mengden informasjon, men om hva styret trenger av informasjon for å styre etter. Styret har ikke tatt jobben med å definere hva de trenger for å ivareta sitt ansvar.

Tilsyn

Revisor konkluderer med at styret ikke har vedtatt instruks for daglig leder og at styret verken får eller etterspør tilstrekkelig med informasjon for å føre tilsyn med virksomheten. På samme måte som i økonomiforvaltningen har ikke styret tatt jobben med å definere overfor administrasjonen hva de trenger for å ivareta sitt ansvar.

Revisors anbefalinger:

Revisor anbefaler eier å:

- Gjennomgå styringsdokumentene med tanke på å reetablere styringslinjene fra eier som følge av at selskapet har blitt et konsern og med bakgrunn i den eierskapspolitikken kommunen har vedtatt.
 - Dette bør omfatte vedtektsendringer, eksempelvis vedtektsfeste valgkomite for B-aksjonærene, vedtektsfeste instruks til valgkomiteen og eventuelle krav til saksbehandling eller rapportering til eier, som går ut over det minimum som er fastsatt i aksjeloven
- Gjennomføre jevnlig eiermøter (i tråd med kommunens eierpolitikk) slik at man sikrer god dialog med selskapet utover det som behandles i generalforsamling.
- Utarbeide en eierskapsmelding som er i tråd med både lovkrav og anbefalinger, samt behandle denne årlig i tråd med egen eierpolitikk
- Informere selskapet om hva kommunen regner som rammer av forsvarlig og etisk forretningsdrift og samfunnsansvar, samt vurdere å sette krav til at retningslinjer for dette utarbeides og revideres jevnlig
- Anbefale styret om å ikke ha konsernstyremedlemmer som styremedlemmer i datterselskap
- Sikre seg kjennskap til om opplæring gjennomføres i styret eller ikke, og vurdere om man vil fastsette krav til dette

Revisor anbefaler selskapet/styret å:

- Revidere selskapets vedtekter med det formål å innarbeide eiers styringsønsker (strategi, etablering av selskaper, risikobilde, konflikter i styret)
- Oppdatere konsernstyrets egne styringsdokumenter i samsvar med føringene fra eierne og sørge for at disse etterleves, herunder lage instruks til daglig leder
- Gi alle styremedlemmer styreopplæring
- Etablere et rammeverk for å utøve tilsyn med virksomheten, herunder definere

MØTEBOK

hvilken rapportering de trenger

- Lage tydelige rutiner for innkalling, saksframlegg og protokoll samt å etterleve dem

Saksvurdering:

Sekretariatet er av den oppfatning at Revisjon Midt-Norge SA har avgitt en rapport i tråd med vedtatt prosjektbeskrivelse, samt kontrollutvalgets forutsetninger.

Sekretariatet vil tilrå at kontrollutvalget slutter seg til revisors anbefaling, og i tillegg bestiller en oppfølgingsrapport om et år.

Rapporten oversendes kommunestyret med følgende forslag til innstilling:

Sekretariatets forslag til innstilling:

Kommunestyret tar rapporten "Forvaltningsrevisjon av Ren Røros AS" av 29. mai 2020 til etterretning.

Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp revisors anbefalinger hva angår oppdatering av eierskapsmeldingen.

Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i Ren Røros AS om å arbeide for at revisjonens anbefalinger til selskapet og styret følges.

Kommunestyret ber kontrollutvalget bestille en oppfølgingsrapport i 2021.

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling:

Kommunestyrets vedtak: